

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wprowadzenie	11
1. Miasta najstarszych cywilizacji	17
1.1. Historyczne procesy rozwoju miast	17
1.2. Protomiasta	19
1.3. Miasta na terenie Mezopotamii	21
1.4. Ośrodki miejskie starożytnego Egiptu	29
1.5. Miasta cywilizacji doliny Indusu	33
2. Miasta w czasach starożytnych	37
2.1. Cywilizacja egipska	37
2.2. Planowanie miast w starożytnej Grecji	43
2.3. Rozwój i planowanie miast na obszarze imperium rzymskiego	53
3. Miasta średniowieczne	69
3.1. Upadek i odradzanie się miast w okresie średniowiecza	69
3.2. Ogólne uwagi dotyczące lokalizacji oraz kształtowania się układów przestrzennych miast w średniowieczu	71
3.3. Miasta pochodzące z czasów rzymskich	76
3.4. Miasta rozwijające się przy zamkach i klasztorach	82
3.5. Miasta nowe – budowane według określonej koncepcji	83
3.6. Kształtowanie się układów przestrzennych średniowiecznych miast w Polsce	106
4. Miasta islamskie	135
4.1. Powstanie i rozprzestrzenianie się islamu	135
4.2. Forma pierwszych ośrodków miejskich w świecie islamu	136
4.3. Przekształcenia miast na terytoriach podbitych przez Arabów	140
4.4. Struktura tradycyjnego miasta islamskiego	141
5. Koncepcje miasta i rozbudowa ośrodków miejskich w czasach renesansu	147
5.1. Miasto idealne – teoretyczne koncepcje miasta w czasach renesansu	147

5.2. Miasto twierdza – podporządkowanie formy miasta funkcji obronnej	156
5.3. Realizacje oparte na teoretycznych koncepcjach miasta idealnego . .	158
5.4. Renesansowe przebudowy miast istniejących	162
5.5. Renesansowe plany miast w Polsce	173
6. Tradycje planowania i budowy miast na obszarze Iberoameryki .	177
6.1. Miasta cywilizacji prekolumbijskich	177
6.1.1. Najważniejsze cywilizacje miejskie Ameryki prekolumbijskiej .	177
6.1.2. Cywilizacje miejskie Mezoameryki	178
6.1.3. Ośrodki miejskie w rejonie Andów Północnych i Środkowych	191
6.2. Planowanie i budowa miast na terenie hiszpańskich i portugalskich kolonii w Ameryce	199
6.3. Portugalska kolonizacja Brazylii	217
7. Planowanie miast w XVII i XVIII wieku – miasto barokowe i klasycystyczne	221
7.1. Cechy barokowego planu miasta	221
7.2. Włochy – początek baroku w urbanistyce	226
7.3. Rozkwit urbanistyki francuskiej w dobie baroku i klasycyzmu . . .	233
7.4. Angielskie projekty urbanistyczne z XVII i XVIII wieku	245
7.5. Barokowe plany w Niemczech i Austrii – Berlin, Karlsruhe, Wiedeń	252
7.6. Budowa i przekształcenia innych ośrodków europejskich – Sankt Petersburg, Amsterdam, Lizbona	256
7.7. Barokowe i klasycystyczne projekty w miastach Polski	264
8. Tradycje planowania i budowy miast na obecnym terenie Stanów Zjednoczonych i Kanady (od XVI do XIX wieku)	275
8.1. Osadnictwo hiszpańskie	275
8.2. Osadnictwo francuskie – miasta Nowej Francji	280
8.3. Początki osadnictwa angielskiego	287
8.4. Przykłady planowania miast na terenie Stanów Zjednoczonych w XVII i XVIII wieku	289
9. Miasta tradycyjne i miasta kolonialne w wybranych regionach Azji oraz w krajach arabskich Afryki Północnej	305
9.1. Tradycje budowy miast w Chinach i Japonii	305
9.2. Tradycje rozwoju miast i miasta kolonialne w Azji Południowo-Wschodniej	311
9.3. Miasta tradycyjne i miasta kolonialne na subkontynencie indyjskim .	324
9.4. Europejskie dzielnice miasta islamskiego	333

10. Planowanie i rozwój miast w XIX wieku	337
10.1. Przeobrażenia miast jako rezultat rewolucji przemysłowej	337
10.2. Forma miasta w koncepcjach reform społecznych z pierwszej połowy XIX wieku	339
10.3. Projekty przebudowy i rozbudowy miast europejskich w drugiej połowie XIX wieku	346
10.4. Nowe idee i podejścia w planowaniu miast pod koniec XIX wieku	357
10.5. Miasta przemysłowe na terenie Polski	359
11. Planowanie miast w XX wieku	369
11.1. Uwarunkowania, w których kształtowały się nowe koncepcje miasta w Europie i w Stanach Zjednoczonych na przełomie XIX i XX wieku	369
11.2. Modele miast z przełomu XIX i XX wieku	371
11.3. Rozwój planowania miast na początku XX wieku	376
11.4. Koncepcje urbanistyczne z okresu międzywojennego	385
11.5. Koncepcje urbanistyczne realizowane w Polsce w okresie do drugiej wojny światowej	399
11.6. Planowanie miast po drugiej wojnie światowej	405
11.7. Planowanie miast w Polsce po drugiej wojnie światowej	418
11.8. Planowanie miast wobec procesów urbanizacji w drugiej połowie XX wieku	427
Bibliografia	435